

Shiksha Mandal, Wardha's
G. S. College of Commerce & Economics, Nagpur

An Autonomous Institution

(Affiliated to Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University)

Second Semester Master of Commerce Examination (CBCS)

BUSINESS RESEARCH METHODS & APPLICATION

(MCSFC 2.0)

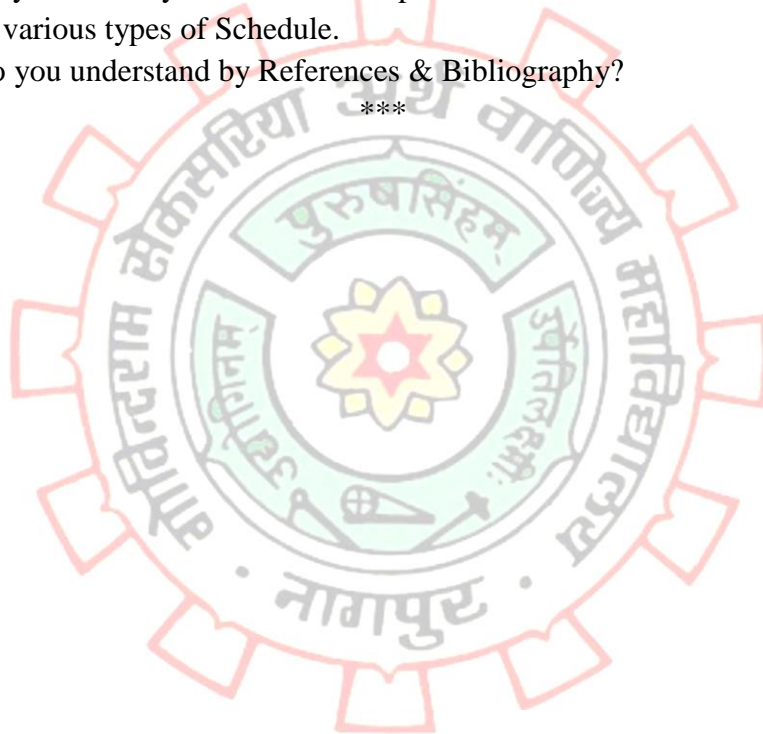
Time: 3 Hours

Maximum Marks: 80

Note: All Questions are compulsory.

- Q.1 Answer the following question in about 150 – 200 words. 10
A) Define the term Research & write various objectives of Research.
OR
B) Explain in detail the steps involved in Research Process.
- Q. 2 Answer the following question in about 150 – 200 words. 10
A) What is Research Design? Explain various types of Research Design.
OR
B) What is Sampling? Write various Sampling Methods in Research.
- Q. 3 Answer the following question in about 150 – 200 words. 10
A) What is Primary Data? Explain sources of Primary Data.
OR
B) What are the various methods of collecting Secondary Data?
- Q. 4 Answer the following question in about 150 – 200 words. 10
A) Explain importance & pre-requisite of Data Analysis & Interpretation.
OR
B) Explain steps/components involved in Report writing.
- Q. 5 Answer the following questions in about 75 – 100 words. (Any Two) 08
A) What are the various types of Research?
B) What is importance of Research in Commerce?
C) Write the purpose & motivation behind conducting Research.
- Q. 6 Answer the following questions in about 75 – 100 words. (Any Two) 08
A) Explain essential factors for formulation of Research Problem.
B) What is Hypothesis? Write it's any four types.
C) Write advantages & disadvantages of Sampling Method.

- Q. 7 Answer the following questions in about 75 – 100 words. (Any Two) 08
- A) Explain questionnaire method of Data Collection and list its four advantages in short.
 - B) Write various types of Interview.
 - C) What is observation technique? Write its types.
- Q. 8 Answer the following questions in about 75 – 100 words. (Any Two) 08
- A) What is Tabulation? Write types of Tables.
 - B) What are the qualities of a Good Research Report?
 - C) What do you mean by Plagiarism?
- Q. 9 Answer the following questions in 3 - 4 sentences. 08
- A) Differentiate between Quantitative & Qualitative Research.
 - B) What do you mean by Universe & Sample Size?
 - C) Explain various types of Schedule.
 - D) What do you understand by References & Bibliography?

Shiksha Mandal, Wardha's
G. S. College of Commerce & Economics, Nagpur

An Autonomous Institution

(Affiliated to Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University)

Second Semester Master of Commerce Examination (CBCS)

BUSINESS RESEARCH METHODS & APPLICATION

(MCSFC 2.0)

Time: 3 Hours

Maximum Marks: 80

मराठी माध्यम
सूचना: सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

- प्रश्न १. खालील प्रश्नाचे उत्तर १५० - २०० शब्दात लिहा. 10
अ) संशोधनाची व्याख्या लिहा आणि संशोधनाचे विविध उद्देश स्पष्ट करा.
किंवा
ब) संशोधन प्रक्रियेतील समाविष्ट विविध पायऱ्या सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न २. खालील प्रश्नाचे उत्तर १५० - २०० शब्दात लिहा. 10
अ) संशोधन आराखडा म्हणजे काय? संशोधन आराखड्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
किंवा
ब) नमुनाकरण म्हणजे काय ते सांगून नमुना निवड पद्धती (Sampling Methods) चे विविध प्रकार लिहा.
- प्रश्न ३. खालील प्रश्नाचे उत्तर १५० - २०० शब्दात लिहा. 10
अ) प्राथमिक तथ्य म्हणजे काय ? त्याचे विविध स्रोत स्पष्ट करा.
किंवा
ब) द्वितीय तथ्य संकलनाच्या विविध पद्धती कोणत्या आहेत?
- प्रश्न ४. खालील प्रश्नाचे उत्तर १५० - २०० शब्दात लिहा. 10
अ) तथ्यांचे विश्लेषण आणि निर्वचनाचे महत्व आणि पूर्वतयारीचे घटक विशद करा.
किंवा
ब) अहवाल लेखनातील विविध पायऱ्या / घटक (बाबी) विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न ५. खालील प्रश्नांचे उत्तर ७५ - १०० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) 08
अ) संशोधनाच्या विविध पद्धती (प्रकार) कोणत्या आहेत?
ब) संशोधनाचे वाणिज्यामधील महत्व काय आहे?
क) संशोधनामागील उद्देश आणि प्रेरणा स्पष्ट करा.

- प्रश्न ६. खालील प्रश्नांचे उत्तर ७५ - १०० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) 08
अ) संशोधन समस्या निर्धारित करण्यात सहाय्यभूत होणारे महत्वाचे घटक स्पष्ट करा.
ब) गृहीतके (Hypothesis) म्हणजे काय? त्याचे कोणतेही चार प्रकार लिहा.
क) नमुनाकरण पद्धतीचे फायदे आणि तोटे लिहा.
- प्रश्न ७. खालील प्रश्नांचे उत्तर ७५ - १०० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) 08
अ) तथ्य संकलनातील प्रश्नावली पद्धत म्हणजे काय ते सांगून त्याचे चार फायदे संक्षिप्तपणे लिहा.
ब) मुलाखतीचे विविध प्रकार लिहा.
क) निरीक्षण पद्धती म्हणजे काय? त्याचे प्रकार लिहा.
- प्रश्न ८. खालील प्रश्नांचे उत्तर ७५ - १०० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) 08
अ) सारणीयन म्हणजे काय? सारणी किंवा तालिकेचे प्रकार लिहा.
ब) आदर्श अहवालाची गुणवैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
क) साहित्य चोरी चा काय अर्थबोध होतो?
- प्रश्न ९. खालील प्रश्नांचे उत्तर ३ - ४ वाक्यांत लिहा. 08
अ) संख्यात्मक आणि गुणात्मक संशोधनातील फरक स्पष्ट करा.
ब) समग्र (विश्व) आणि नमुना आकाराचा आपणास काय अर्थबोध होतो?
क) अनुसूची चे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
ड) संदर्भ आणि ग्रंथ सूची बाबत आपणास काय अर्थबोध होतो?

Shiksha Mandal, Wardha's
G. S. College of Commerce & Economics, Nagpur

An Autonomous Institution

(Affiliated to Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University)

Second Semester Master of Commerce Examination (CBCS)

BUSINESS RESEARCH METHODS & APPLICATION

(MCSFC 2.0)

Time: 3 Hours

Maximum Marks: 80

हिंदी माध्यम

सूचना: सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

- प्रश्न १. निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर १५० - २०० शब्दों में लिखिए। 10
अ) संशोधन संकल्पना को परिभाषित कीजिए एवं उसके विविध उद्देश स्पष्ट कीजिए।
अथवा
ब) संशोधन प्रक्रिया सम्मिलित विभिन्न स्तरों को विस्तृतसे स्पष्ट लिखिए।
- प्रश्न २. निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर १५० - २०० शब्दों में लिखिए। 10
अ) संशोधन अभिकल्प (रूपरेखा) से क्या आशय है? संशोधन अभिकल्प के पद्धती (प्रकार) स्पष्ट कीजिए।
अथवा
ब) नमूना चयन पद्धती (न्यादर्श) से क्या आशय है? उसकी विविध पद्धतिया लिखिए।
- प्रश्न ३. निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर १५० - २०० शब्दों में लिखिए। 10
अ) प्राथमिक तथ्य (समंक) से क्या आशय है? उसके विविध स्रोत स्पष्ट कीजिए।
अथवा
ब) द्वितीयक तथ्य (समंक) संकलनकी विविध पद्धतिया कोनसी है ?
- प्रश्न ४. निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर १५० - २०० शब्दों में लिखिए। 10
अ) तथ्य विश्लेषण एवं निर्वचन के महत्व तथा पूर्वतयारी के घटक विशद कीजिए।
अथवा
ब) प्रतिवेदन (अहवाल) लेखन के विविध चरण (स्तर) अथवा घटकों को विस्तृत स्पष्ट कीजिए।
- प्रश्न ५. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर ७५ - १०० शब्दों में लिखिए। (कोई भी दो) 08
अ) संशोधन के विविध प्रकार कोनसे है?
ब) वाणिज्य में संशोधन का क्या महत्व है?
क) संशोधन हेतु अभिप्रेरणा एवं उद्देश स्पष्ट कीजिए।
- प्रश्न ६. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर ७५ - १०० शब्दों में लिखिए। (कोई भी दो) 08
अ) संशोधन समस्या निर्माण में सहाय्यक एवं आवश्यक घटकों को स्पष्ट कीजिए।
ब) परिकल्पना से क्या आशय है एवं उसके चार प्रकार लिखिए।
क) नमूनाचयन पद्धती के लाभ एवं हानिया स्पष्ट रूप से लिखिए।

- प्रश्न ७. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर ७५ - १०० शब्दों में लिखिए। (कोई भी दो) 08
अ) तथ्य संकलन में अंतर्भूत प्रश्नावली पद्धती को समझाईए एवं उसके चार लाभ लिखिए।
ब) साक्षात्कार के विविध प्रकार स्पष्ट कीजिए।
क) अवलोकन पद्धती से क्या आशय है? उसके प्रकार लिखिए।
- प्रश्न ८. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर ७५ - १०० शब्दों में लिखिए। (कोई भी दो) 08
अ) सारणीयन से क्या आशय है। सारणी एवं तालिका के विविध प्रकार लिखिए।
ब) आदर्श प्रतिवेदन (अहवाल) के कोनसे गुण है? स्पष्ट कीजिए।
क) साहित्यिक चोरी से क्या आशय है।
- प्रश्न ९. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर ३ - ४ वाक्यों में लिखिए। 08
अ) संख्यात्मक (परिमाणात्मक) एवं गुणात्मक संशोधन में अंतर स्पष्ट कीजिए।
ब) कुलजन संख्या (विश्व / समग्र) एवं नमुना आकार से क्या आशय है।
क) अनुसूची (Schedule) के विविध प्रकार स्पष्ट कीजिए।
ड) संदर्भ एवं ग्रंथ सूची से आप क्या समझते हैं ?

